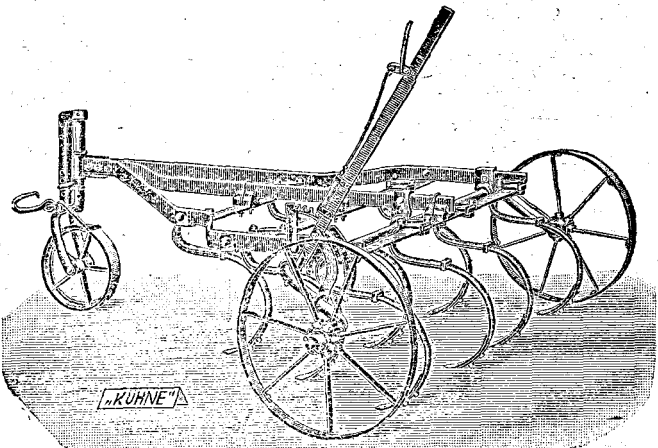
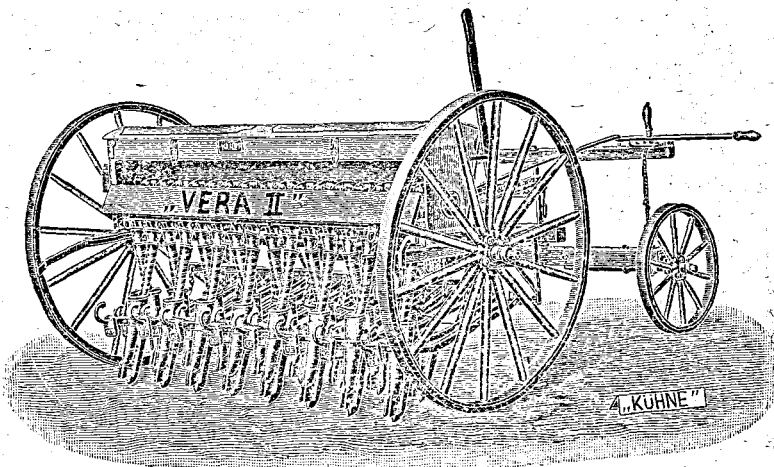

ERDÉLYI GAZDA

Egy- és többvasu acélekéket, rét- és szántóföld-boronákat, rugós-fogas porhanyító eszközöket, tárcsásboronákat, talajtömörítőket, Mosoni Drill és Vera II. vetőgépeket.

LASS-féle
RÉPA-
KAPÁLÓKAT,
OSBORNE
ARATÓ-
GÉPEKET
szállít:

2012

„Kühne” mezőgazdasági
gépgyár r.-t.
MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Eladó kiváló jó minőségű
I. oszt. bor- lugas és csemegefajta
szőlőoltványok.

A Dicsőszentmártoni Szőlőoltványtelep Részvénytársaságnál peronospora és csimasz károktól (pajor) mentes kitűnő jó bor- lugas- és csemegefajtájú különböző alanyokra oltott szőlőoltványok **kaphatók.** A részvénytársaság kívánatra megrendelőinek díjmentesen küldi meg az 1910—1911. évekre vonatkozó árjegyzékét, mellékelve szőlőtültetési és kezelési **utmutatását.**

Levélbeli küldemények cimzendők:

Dicsőszentmártoni Szőlő-
oltványtelep Részv. Társ.
DICSŐSZENTMÁRTON

ÉS Schöppner Sámuel
nyug. m. kir. szőlészeti és borászati
felügyelő, telepigazgatónak
Dicsőszentmártonba.

2553

Szőlőoltvány (gyökeres, fás)

a legkedveltebb bor- és csemege fajtákból **ELADÓ** báró Bornemissza Elemér ur hadrévi gazdaságában. 1000 darabonként I. oszt. ára 170 korona.

Közelebbi értesítéssel szolgál:

NEMÉNYI JÓZSEF,
jóságfelügyelő
Hadrév, u. p. Gerend.

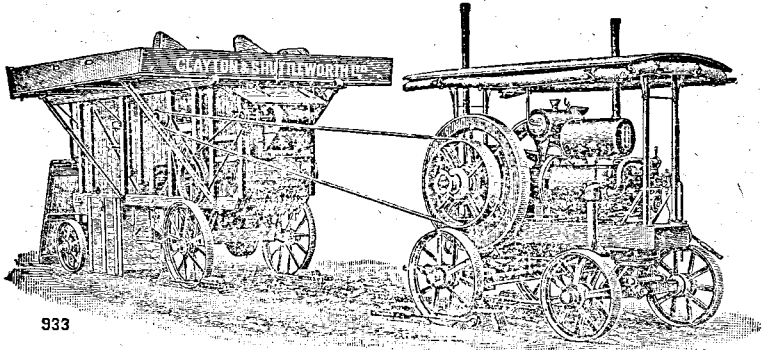
2547

Gazdatársaink ne fedezzék

Vetőmagszükségletüket,
mig a
Székely Gazdák Szövetkezetének, Marosvásárhelyt
ajánlatát nem birják.

2336

Ajánlattal ingyen és bérmentve szolgálunk.

Kolozsvárt nagy raktár.

Mérnök látogatás
díjtan!

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képviselete.

Nyersolajmotorok,

Szivógázmotorok,

Benzinmotorok

és

Kenő olajok.

Erdeji Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
 Dr. Osztián Olivér és Társai
Ferenc József-ut 31 szám
 Sürgönyeim: Coloniale Kolozsvár.
 Telefon interurban: 934. sz.

Műszaki

cikkek.

2485

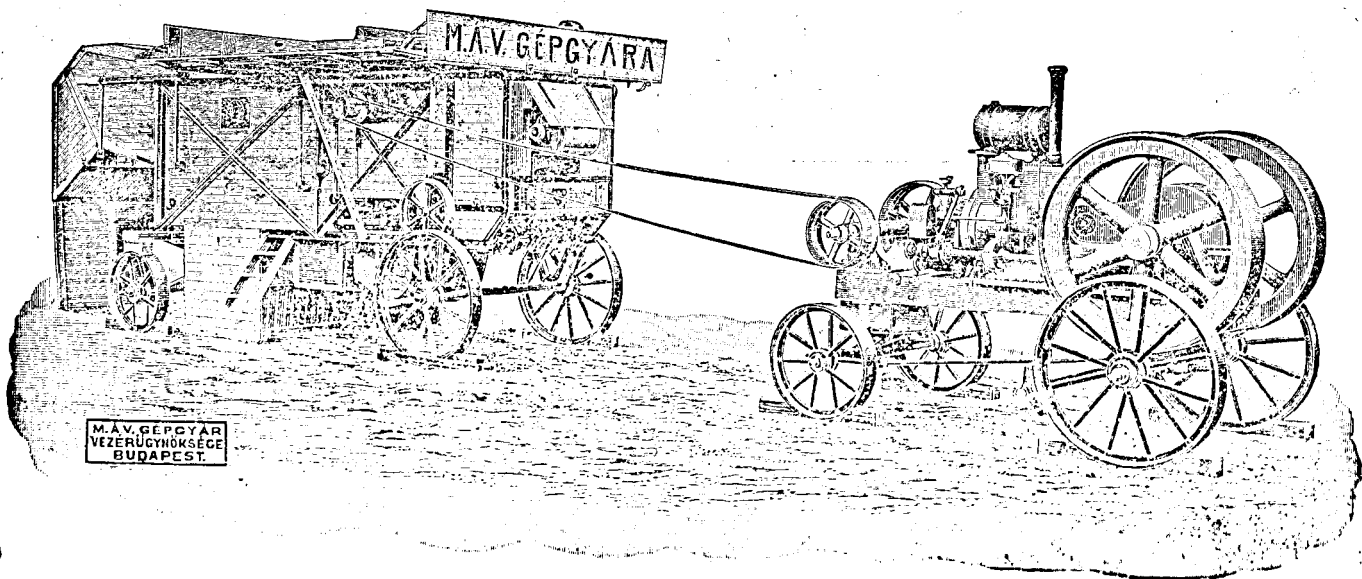
Kérjen ajánlatot!

Legujabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

túlszárnyalnak minden más gyártmányt.

2021

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETESI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Felhívás a magyar gazdákhöz. <i>Gr. Károlyi Mihály.</i>	193
Husdrágaság és a magyar szarvasmarha. <i>Br. Bánffy Ferenc.</i>	193
A mexikói munkás viszonyokról. <i>Dr. Hoffmann Ferenc.</i>	194
Tárca:	
A vasutak történetének vázlata Erdélyben. <i>Lécfalvi Sipos Kamilló.</i>	194
Irodalmi szemle.	195
Kisebb szakközlemények.	196
Egyleti élet.	167
Kormányintézkedések	197
Vegyes közlemények.	198
Hirdetések.	

Felhívás a magyar gazdákhöz.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugyanis, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja elhatározta, hogy f. évi május hó 6., 7. és 8. napjain országos gazdakongresszust rendez a székesfővárosi Vigadóban.

A rendező bizottság a Magyar Gazdaszövetség, az országos mezőgazdasági szövetségi központok és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének kötelékébe tartozó egyéb társaságok bevonásával március 27.-én megalakult, megállapította a kongresszus ügyrendjét, valamint részletes tervezetét és végrehajtó bizottságot küldött ki a további előkészítő munkálatokra.

Mint a kiküldött végrehajtó bizottság elnöke azzal a kérelemmel fordulok a hazai összes gazdatársadalmi testületekhez, szövetségekhez és minden egyes magyar gazdához, hogy a budapesti IX. országos gazdakongresszus tagjai sorába belépni szíveskedjenek.

Az 1868. évi I. pesti, valamint az 1879. évi II. székesfejérvári és az 1895. évi III. budapesti gazdakongresszusok jelentősége a magyar agrárprogram kidolgozásában s illetve a változó viszonyokhoz való módosításban állott. Az erre következő országos gazdakongresszusok a megállapított program keretében több-kevesebb éppen időszerű részletkérdést tűztek napirendjökre és az utóbbi évtizedeknek jóformán valamennyi mezőgazdasági érdeket szolgáló reformalkotása e

kongresszusok kezdeményezéseiből, mintegy gazdaközvéleményünk időnkénti megszólalásából alakult ki.

A magyar gazdaközvélemény minél egyöntetűbb megnyilatkozására ismét szükség van.

A fokozódó drágulás a közelmúltban olyan célzatos támadásokra adott a mezőgazdasági vámvédelem ellenzőinek alkalmat, amelyek a nagy küzdelmek árán és hazánk egész közgazdasága javára kivívott vámvédelmi rendszer egyoldalú áttörése mellett igyekeznek már jó előre hangulatot csinálni, hogy így maguknak 1917-re a talajt előkészítsék. Ezeket a kísérleteket nem szabad tárgyilagos visszautasítás nélkül hagynunk.

Főcélunk mégis az, hogy a mezőgazdaság érdekeit az ország egyetemes érdekeivel teljes összhangban fejlesszük.

Azt akarjuk elérni és biztosítani, hogy a magyar föld gyarapodó népét egyre növekvő jólétben tudja eltartani, hogy a termelés bőségebbé és így jövedelmezőbbé, és egyúttal a fogyasztás szükségleteinek kielégítése is olcsóbbá váljon.

A nemzeti termelő munkát csak a megfelelő védelem mellett tartjuk fejleszhetőnek. De e mellett arra törekszünk, hogy a belföldi termelés gyümölcseiből a hazai fogyasztást minél jobban és minél méltányosabb áron láthassuk el.

A kongresszus napirendjére tűzött előadások változatos sokasága mind ezen vezetőeszmé köré sorakozik. A mezőgazdasági termelésünk fokozására és belterjesebbé tételére, továbbá gazdasági terményeink célszerűbb értékesítésének szervezésére kívánatos törvényhozási, kormányzati és társadalmi intézkedések beható megvitatására mind ugyanazt a kitűzött végsőcélt szolgálják.

Fogjunk össze e cél elérésére, a megfelelő utak és módok kijelölésére mindannyian, akiknek a sors az áldott magyar föld miveltetését hivatásunkká tette. Vezéreljen bennünket egy-üvé minél nagyobb számban minél igazibb tettvágygyal és lelkesedéssel a magyar föld szeretete és adja az ég, hogy munkánkat az ország javára siker kísérje!

Károlyi Mihály gróf.

Husdrágaság és a magyar szarvasmarha.

A hazai gazdasági lapok későn jutnak itten kezemhez, miért is — bár Jászberényi gazd. tanár jan. 1.-i cikke provokálta az erdélyi magyar fajta marha minden hívének felszólalását — gondolva, hogy illetékes oldalról a választ úgy is megadják, nem vettem tollat a kezembe nyilvánvalólag elkésett reflexiókra.

Most azonban, hogy a K—k 22-ik számában Jászberényi tanár válaszul a magyar marha védelmére irt cikkekre, mégis kényszerítve érzem magamat arra, hogy pár sorban hozzá szóljak a kérdéshez.

Miért akarja a tanár ur a gazdákra reá disputálni a tarka marhát ottan, ahol azok valószínűleg tapasztalat és számítás alapján kitanának a fehér mellett?

Az a dicsőség, hogy olcsóbbítsa a húst, valószínűleg egy gazdát sem fog eltéríteni a fehér marhától, ha máskülönbén ezen irányváltásnak kárát látja. Olyan gazda pedig aki még ma is passzióból, vagy oktalanságból tenyésztí azt, vajmi kevés lehet.

Például, honnan és mily költséggel fog Jászberényi tanár ur a ma még fehér ökröket tartó gazdáknak béreket szerezni ahoz a 30—40%-nyi fogat-szaporításhoz amit a tarka ökörtartás megkiván? Hiszen annyi bérest sem kapni már, — még lényegesen felemelt fizetés mellett sem — amennyire a legszűkebben számítva szükség van.

Hát még a fogat szaporítással együtt járó egyéb állandó költségtöbblet, valamint befektetések: több béres lakás, istálló, szekér és gépszinek, szekér, eke, borona, vetőgép és minden más felszerelési tárgy, takarmány, alom stb.

Hiszen az nem vita tárgya, hogy amit 100 drb. magyar ökör elvégez, ahoz 120—140 tarka kell, úgy, hogy minden kiadás 20—40%-al emelkedik. Bevételi többlet volna az eladott, vagy felhizlalt mustra, de hogy ez fedezze a kiadási többletet, azt már sokan állították, de senki sem bizonyította.

De meg miért is lebeszélni a gazdákat — főként a kisgazdákat — a fehér ökör neveléséről, mikor ma ez úgy fizet, mint még soha. Avagy talán nem rentabilis ennek az

Javitott **Műtrágyaszóró** gépeket

Weszfália rendszerű Góliát-lánccal szállít

a 2003

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE.

Legkötőbb
gyártmány!

igénytelen állatnak a felnevelése, mikor pl. a kolozsvári januári vásáron a közepes jó jármos kondícióban levő ökör ára per kgr. élősúly 85 fillér, a nagysármási vásáron plane 92 fillér volt; a prima ökör még ennél is drágább és ennek dacára volt rájuk vevő elég. Azt hiszem, ilyen árban Erdélyben jól hizott tarkát sem sokat adtak el.

De még Jászberényi tanár ur tuldrága és kényesnek tartja a kitenyésztett fehér bikát a kolozsvármegyei községeknek, hol azokat „mükoplalók“-nak akarják kiképezni. Na hát ilyen helyekre ugyan még kevésbé való a tarka, mert míg a fehér valahogy csak beletörődik sorsába, a tarka ellenben rövidesen csak a bőrrel számolna be. Az, hogy egy jó tenyész-bika drága, az ma mikor a fentebb említett árakat adják az ökörért legkevésbé sem indokolatlan, főképp ha annak ugyancsak megdrágult előállításí árát tekintetbe vesszük. Hát hol vannak még a mi bikaáraink a német, francia, vagy angol bika áraktól. De persze ehhez intelligensebb nép is kell.

De az, hogy nálunk még a kisgazdák nagy többsége ottan tart, hogy neki elsősorban „olcsó“ bika-kell, nem vonhatja maga után azt, hogy tarkát adjunk neki. Hiszen ezeknél az olcsóság és mükoplalás még sokkal hamarabb megboszná magát.

Tessék csak például venni a szászokat. Dorner könyve szépen bemutatja, hogy a Barcaságon milyen pinzgau állományuk van.

De menjünk el Lekencére ahol a szászok fehér marha tenyészkerületben gazdálkodnak. Ott ugyan hirmondónak sem lehet szászgazda kezén tarkát vagy korcsot látni, hanem prima magyar teheneket, prima magyar ökröket, melyek párjáért a besztercei, lekencei és tekei vásárokon 1000—1200—1400 K.-t is megkapnak. De nem is sirnak ők a drága bikáért, hanem a dési tavaszi bikavásáron megveszik a legjobb és legdrágábbat! Pénzelnek is — a tejtől eltekintve — mit a vidékükön értéke-

síteni úgy sem lehetne — utódaikból talán jobban mint a barcaságiak a pinzgauiakból.

Ugyanez az állapot a Szászrégen vidéki és az alsófehérvármegyei szászoknál.

Tehát nem az állat fajában van a hiba, hanem az emberekben — bár azt hiszem, hogy még az erdélyi magyar és oláh is több pénzt lát a fehér marhája után mint látna — mostani tenyésztési eljárása mellett — a tarka után.

Amíg tehát népünk úgy tenyészt vagy jobban mondva csak „szaporit“ marhát mint most, addig a ma még az erdélyi magyar szarvasmarha tenyészkerületét képező területen más mint az erdélyi magyar marhára *szükség nincs!*

És hogy jelen soraimat úgy végezzem mint Jászberényi tanár ur az Ő K—k belí III/15-iki cikkét: szintén „végezetül még egy pár szót“.

Jászberényi tanár ur Sperkert illetékelennek jelenti ki arra, hogy az Ő tanári működését bírálja, és egyedüli forumként előljáróit, lelkiismeretét és hallgatóit ismeri el. Ebben van aztán a tanár urnak legkevésbé igazga.

Eltekintve attól, hogy a hallgatók igazán nem lehetnek saját tanáruk működésének elfogulatlan megítélői, nem lehet — kivéve fegyelmi ügyeket — illetékes forum az előljáró és a lelkiismeret. Mindkettő akkor, mikor a hallgató az iskolát elhagyja úgy elbucszik attól, hogy az életben vajmi ritkán, a munka terén pedig talán éppen soha sem találkozik többé vele. Hát, hogy akar azután a tanári működés eredménye felől — mert végtére ez a fő — magának helyes ítéletet alkotni?

Ezen az életbe kilépett hallgatókkal a munkaterén csak a gyakorló gazda találkozik mint munkatárssal vagy mint alkalmazottal, és itten van az alkalom megítélni azt, hogy azon a fiatalemberen teljesítette az iskola kötelességét vagy sem?

És ha egy oly országosan elismert kiváló

gazda, mint Sperker, ezen kifogásolni valót talál és ennek kifejezést ad, úgy erre bizonyára meg van az alapos oka!

Azt hiszem, hogy ezt velem együtt még igen sok, a gyakorlat terén működő gazda aláírja.

Brixen, 1911. április 2.-án.

Br. Bánffy Ferenc.

A mexikói munkás viszonyokról.

Irta: Dr. Hoffmann Ferenc.

A Mexikóból érkező háborus hírek közelről érdekelnek és komoly aggodalomba ejtenek mindannyijunkat, akiknek Mexikóban ismerőseink, barátaink vagy hozzátartozóink vannak. Már pedig vagyunk idehaza elegenden, akik ilyen formán a mexikói viszonyok iránt érdekelve vagyunk.

Sajnos, hogy Miksa császár mexikói hadjáratának és kivégeztetésének szomorú emlékét ily forradalmi hírek elevenítik fel.

Társadalmunknak azon tiszteletreméltó öreg tagjai, kik a mexikói hadjáratoknak tanúi voltak, emlékezhetnek még arra a természeti szépséggel és gazdagsággal megáldott országra, mely mint egy édenkert valósággal lebilincseli a szemlélőt.

A mexikói egyesült-államok északon mintegy 1200 km. hosszú vonalon határos egy másik köztársasággal az Amerikai Egyesült-Államokkal Ettől kezdve tolyton elkeskenyedve nyulik délre merészen kiemelkedve nyugaton a Csendes Óceán, keleten pedig a Mexikói öbölből. A terület tulajdonképpen egy hatalmas fensík, melynek felülete 900 és közel 4000 méter között ingadozik s végül lényulik Guatemála középamerikai államig, hol egy valószínű forró égövi mocsárban végződik Oaxaca állam területén.

Az idegen utas elmerengve a természet felülmulthatatlan szépségein és gazdagságán, nem is sejti mily ádáz küzdelmet viv ember ember ellen abban az édenkertben, mely a békének szentelt csarnoka lehetne. Nem is sejti az átutazó azt az igazi öngyilkos nemzeti politikát, mely a meggazdagodás utáni örült hajszában egy nemzet fiait egymásra uszítja. Csak hogyha az idegen tovább ott tartozkodik s hirlapok útján figyelemmel kíséri a közhangulatot, akkor

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TÁRCÁJA.

A vasutak történetének vázlatja Erdélyben.

Irta: Lécfalvi Sipos Kálmilló.

Minden jog fenntartásával.

II.

Wohlgemuth osztrák tábornok november 9.-én hirdette ki a Kremsierben 1849 március 4.-én kelt összbirodalmi alkotmányt, mely Erdélyt nem csak, hogy elszakasztja az anyaországtól, hanem még nemzetiségi tekintetben is széttagolja. Nem sokkal ezután már nyíltan is az összbirodalom útjára térnek és 1851-ben már csak »összbirodalmi érdekek«-ről van szó. Azonban minden igyekezetük kárba vészett, mert a társadalom egységét már többé megbontani nem tudták, mint ez alább ki fog tűnni.

Az osztrák kormánynál már a 40-es években is találkozunk államvasuti törekvésekkel. Az 1841. évi december 19.-én kelt legfelsőbb elhatározás szülte a Mürzzuschlag-Graz és az Olmütz-Prag közötti vasuti vonalakat is. De nagyobb eredményeket azután nem is mutatott fel az államvasuti rendszer. Az abszolút uralom alatt azonban lázasan foly a vasuti részvények összevásárlása és ezzel az államvasuti rendszer életbe léptetése iránti törekvések komoly alapöt nyertek. Ezen törekvéseknek volt következménye az is, hogy a központi hatalom megvette 1851-ben a »Magyar középponti vasutak«-képzelt vonalait.

Ugyancsak 1851. évben kezdik meg a vasutügy egységes rendezését. A vasutüzleti rendtartás — mely vasuti jogunk alapja — 1851. november 16.-án kelt császári rendelet alapján lép életbe. A vasuti üzletrendtartás 2 fontos részre oszlik. Egyike tartalmazza a vasuti vállalatok és azok alkalmazottainak kötelességeit, a második rész a vasutakat használó egyének kötelességeit tartalmazza. Vagyis röviden szólva: a vasutüzleti rendtartás a vasutak és a közönség közötti jogviszonyokat szabályozza. Az 1854. évi szeptember 14.-én kelt miniszteri rendelettel lépett életbe az új vasutengedélyezési rendtartás. Az engedélyezési rendelet is sok újítást tartalmazott, melyek közül a legnevezetesebb az volt, hogy az engedély idejének csak maximális tartama volt meghatározva. minimális tartama nem. A maximális engedélyezési időt a rendelet 90 évben állapította meg. Hogy azonban a vasutak fölötti teljes közigazgatás osztrák összbirodalmi érdekek szolgálatában álljon, 1851 ben (szeptember 11.-én) felállították a »Central Direction für Eisenbahnbauten« (vasutépítkezések központi igazgatósága) Bécsben, amelynek fiokja Pesten székelt. Erdély nem kapott semmit. Amannak a vasutépítkezések kijelölése volt feladata, emerre pedig amaz által kijelölt vasuti vonalak építési kötelezettsége hárult. Ugyancsak a legfelsőbb elhatározás léptette életbe 1856-ban a vasutak főfelügyelőségét mely az összes vasutakat ellenőrizni volt hivatva. Székhelye természetesen Bécs volt.

Midőn Stadion bevitte a miniszteriumba Bruckot (1848 nov. 21.-én) jól választott Há-

rom évi Triesztben való tartozkodása alatt az amugy is kereskedelmi érzékkel megáldott férfi közlekedési és kereskedelmi ügyekben kiváló szakértelemre tett szert. Vámpolitikai ujtásai mellett is ő volt az, ki az 1854-ben kibocsátott birodalmi vasuttervet készítette, amely szerint Magyarországnak és Erdélynek 12 vonal jutott volna. Az Erdélyt is érdeklő vonalak ezek voltak: 1. a Temesvár—Arad—Nagy-Szeben—Brassó közötti vonal egészen az oláh határszélig és a második: a Brassó—Gyulafehérvár—Kolozsvár közötti vonal.

De az önkényuralom kormánya nem valószínűsítta meg tervét. Ebben több ok akadályozta meg. Súlyos teherként nehezedett rá a folytonos pénzügyi zavar, mely hova-tovább minden működésében mindinkább akadályozta. Hivatalnokai — mint ez már az abszolút rendszereknél szokott lenni — jobbra szedettvetett népség volt, ezért azután az államvasutak vezetésében naponta újabb és újabb zavarok és bajok merültek fel. Egymást érték a botrányok. Az elégedetlenség napirenden volt. A kóros állapotok a helyett, hogy javultak volna, a helyzet egyre rosszabbodott.

Ezért nem maradt más hátra, mint a már megszerzett vasutakat eladni és az új vasutak építését a magánvállalkozásra bizni. De ha igazságtalan és káros volt reánk az Ausztria tervezte vasuti rendszer ép, oly káros és érdekeinkkel ellentétes volt az az engedélyezési rendszer, melyet az államvasuti rendszer bukása után követtek. Ekkor is épen úgy, mint az előtt, csupán csak Ausztria érdekét tekintették.

látja be, hogy a mexikói társadalmi gazdasági viszonyoknak elkerülhetetlen következménye volt a kitört forradalmi állapot.

Mexikó tulajdonképen a béke áldásait sohasem élvezhette, mióta a fehér ember a spanyol hóditok személyében a földrészt fedezte. Az öslakok folyton nyögték a hóditok jármát. Majd pedig a spanyol hóditóknak, az öslakokon elkövetett kegyetlenkedéseit az újabb, kormányhatálon ülő kapitalista generáció kegyetlenkedései juttatták feledésbe.

A jelenlegi elnöknek Porfirio Diaz-nak, mint erőszakos természetű embernek még ifjú korában sikerült magához ragadni a hatalmat. El kell ismerni, hogy Mexikó az egységes állami létet Diaznak köszönheti, aki mint katona a magához ragadott állami hatalmat később mint államférfi nagy zsenialitással mindvégig meg is tartotta. Csakhogy, amint a forradalom bizonyítja, Diaz kormányának mélyen fekvő hibái vannak. Mexikó csak névleg köztársaság, tényleg azonban egy kényuralom, hol a nép akaratmegnyilvánulása csak a kormány által kijelölt uton haladhat.

Diaz elnök tevékenységének és hatalmának tetőpontján autokratikus rendszerének megalapításakor válogatott politikusok nagy seregére szorult. Ezek az ő hosszú elnöksége alatt vállvetve dolgoztak az államhatalom kiépítésén, de fáradságuk után kezdettől fogva busás honoráriumot kívántak. A zseniális és vaskezű Diaz kénytelen volt tűrni, hogy az ő hívei a politika címere alatt mikként ragadnak magukhoz hatalmat és gazdasági előnyöket, anélkül, hogy annak idejekorán utját állhatta volna. Így nőtte ki magát az olygarchia a plutokrácia melyet Diaz, amint öregedett, annál kevésbé nélkülözhetett. Így a kormány tagjai egyenként megmérhetetlen vagyont halmoztak össze ültetvényekben, bányákban, államkötvényekben, gyári és vasuti részvényekben.

Ugyancsak, kik Mexikó kormányán ülnek, urajlak az ipari forgalmi és pénzügyi viszonyokat is. Önző politikájukhoz fogható a föld kereségre egy államban sem találhatni. Ővék a hatalom, a vagyon, a műveltség, az ész és természetesen a jövedelem is. Ők foglalják le a vagyonszerzés minden kínálkozó előnyeit.

Mexikóban még ma is hűbéryszerű viszonyok vannak. Épen úgy mint nálunk 1848 előtt jobbágyság volt úgy van ezidőszert Mexikóban a gyakorlati életben. Minden *hacienda* adónak megvan a maga munkásnépe és atyailag

gondoskodik a maga *peon*-jairól, hogy azoknak állandó munkájok legyen az ősi birtokon. Ezek a jobbágyság földet, házat kapnak a hacienda urától.

Ha kivándorló munkásaink Mexikóba tévednek a mezőgazdaságban — tekintettel a régi jobbágyszerű állapotra — alig kapnak szabad munkát, mint amilyen a napszám szakmáymunka. Egy mexikói zseni sem zavarja meg munkásviszonyai összhangját azzal, hogy idegen munkásokat fogadjon be haciendájára, akiknek munkabéretét különben is készpénzben kellene megfizetni, míg ellenben peonjait terményekben fizeti ki.

Ennélfogva a bevándorló munkás a mezőgazdaságban csakis a szerencsétlen szerződéses munkát vállalhatja, oly munkanemekben s oly körülmények között, hol a mexikói földmivelő nép nem hajlandó munkát vállalni.

1907. év július havában El Paso-ból Torreon át Durángóba s onnan a Sierra Madre hegyláncon átkelve Mazatlanba utaztam, elszörnnyedve láttam az idegen munkások sanyaru helyzetét. Később az Egyesült-Államokban is többekkel találkoztam, akik iszonyattal gondolnak vissza a mexikói zsarnok munkaadókra és munkás-közvetítő ügynökökre.

Ezek a munkásközvetítő ügynökök a nagyvárosokban munka nélkül veszteglő idegeneket jövedelmezőnek látszó és könnyű munkára elszerződtesik. Mikor azonban a munkások napokig tartó utazás után kiszállnak a vonatból, akkor látják, hogy bizony őket bányákba akarják vinni. Ha ilyenkor a rászedett munkások erősebbnek érzik magukat, akkor szétverik az öröket, kalauzokat, hogy megszabaduljanak a kényszermunkától. Az ilyen erőszakoskodások napirendben vannak Mexikóban s azt odaát az Amerikai Egyesült-Államokban régóta tudják már. Ez teszi érthetővé azt a mély gyűlöletet, mely az amerikai népet Mexikó s főleg Diaz ellen ingerli.

Amerika sohasem nézhetné jó szemmel a mexikói egészségtelen állapotokat s igyekezet is magától távol tartani a kellemetlen szomszédot. De mindaz, ami Mexikóban történik, nem lehet közömbös az Unió kormányára nézve, mert hisz Amerikának közel 2 millió dollárt meghaladó tőkebefektetése van Mexikóban. Nagyon is közel fekszik az időpont, mikor a mexikói zavaros állapotoknak az Amerikai Egyesült-Államok azzal vet véget, hogy azt annektálja.

Bizonyára csak nyerni fog ezáltal az amerikai köznép, amelynek ez időszert valóságos rabszolgasorsa van. Magok a mexikói liberális napilapok, melyek a közállapotokat figyelemmel kísérik folyton, figyelmeztetik a kormányt azok tarthatatlanságára. Az »Actualidades« című lap írja, hogy: A peonok (Mexikóban így nevezetnek azok, kik adósságaikat munkavégzéssel törlesztik) egyik haciendádó által mint rabszolgák adatnak át a másikatnak. Magában Mexikó városában adás-vevés tárgyat képezi az ember. Tolvajok, csavargók, eladósodott szegények a forró vidékek ültetvényeire deportáltak és szabott áron adatnak el.

A szerződött munkások fényképeit a szerződési okmányokra illesztetik, hogy ha azok esetleg megszöknek, eredményesebben nyomozhassák őket.

Mexikóban a rossz hiteltörvények következtében az adós rabszolgaságba kerül. Az apa munkával le nem törlesztett adóssága annak halála után rászáll a fiúra, vagy a családtagokra kiknek azt munkával kell letörleszteniök, ha pénzben le nem fizethetik.

Legkétségbeejtőbb a »Jaqui« indiánok helyzete. Az »Imperial« nevű mexikói lap panaszosan mondja egyik 1909. évi számában, hogy három hónap alatt 1300 benszülöttet ejtettek rabságba s hurcoltak a kaucaukfa ültetvényekre kényszermunkára.

Nem csoda tehát, hogy a felkelő nép oly engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetik a kormány iránt, s oly kitartást tanusít a kormány csapataival folytatott ütközetekben.

IRODALMI SZEMLE.

A szőlő trágyázása. Irta: Grabner Emil, az orsz. m. kir. növénynevelő-intézet igazgatója. Régen nem hagyta el a sajtót, olyan általánosan közérdeklődésre méltó könyv, mint ez, amely a szőlő trágyázásával annyi szakmerrel és annyi bizonyító kísérleti eredménnyel foglalkozik, ami egyenesen meglepő. Meglepő pedig azért, mert szerző számos kísérletre támaszkodva, kimutatja, hogy szőlőink csekély termőképességének oka egyedül a talajtápláló anyag hiányában található fel, kimutatja, hogy megfelelő trágyázás által három-négyszerre nagyobb termést lehet elérni, mint aminőket elértünk eddig. Szerző közel tíz éven át végzett az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti álló-

Ha pedig figyelmesen tanulmányozzuk az abszolút kor vasuti politikáját, azt látjuk, hogy az abszolút hatalom mindent elkövetett arra nézve, nehogy Erdély célszerű vasuti csatlakozást nyerjen az anyaországgal és, hogy Erdély főtermelőhelyei lehetőleg elszigetelve maradjanak és eként Erdély mezőgazdasága, állattenyésztése tönkre menjen.

De bármily vaskézzel is igyekezett a hatalom kormányozni — az történt most is, mi az abszolút rendszereknél általában következni szokott — nem tudta megakadályozni azt, hogy a politikai érvényesülés mezejéről visszaszorított tehetségek az irodalomban ne érvényesüljenek. Egymás után jelennek meg a legjobb értékek a vasutügyről. Különösen Kemény báró, Csengery, Hollán, Lónyay, Trefort, Ivánka, Szathmáry és mások szereztek magoknak elvülhetetlen érdemeket e téren.

Az abszolút rendszer azonban csakhamar rothadásnak indult. Pillérei egymásután dőltek ki. Ausztria ügye ugyanis nagyon rosszul állott Olaszországban. Az osztrák tehát engedményekkel próbálkozott Magyarországot megnyerni, mert félt a magyar-olasz egyesüléstől. Megjelent az októberi diploma, amely után a februári alkotmány jött. Nem sokkal réa az 1861. évi országgyűlés következett. A társadalom tehát már szabadban mozoghatott, a megyei élet is ébredni kezdett, az ezelőtti nagy dermedtséget vidámbb szellem lengi át. E munkakedv az országgyűlésre is átragad és már 1861. évi június 1.-én adja be Tisza Kálmán hatá-

rozati javaslatát az országgyűlés teendői iránt, mely határozati javaslatban már kidomborítva találjuk az erdélyi vasutak nagy fontosságát midőn többek között ezeket írja: »Ilyen közlekedési eszközöknek szaporítása és célszerű rendezése, például hazánk Királyhágon tuli részének, a Felföldnek és Fiumének az ország központjávali egyenes összekötése.« És az erdélyi vasutak fontossága abban az 1861. évi július 7.-én kelt jelentésben is ki van emelve, melyet »a jelen országgyűlés teendőiről hozandó határozat szerkesztésével megbízott válsztmány« nevében Lónyay Menyhért nyújtott be s mely többek között ezeket tartalmazza: »A tökéletesített közlekedési eszközöknek terjesztését, különösen a vasúthálózatnak hazánk fővárosától a magyar tengerpart felé, ugy Erdélyben és a haza éjszaki gyáriparra alkalmas vidékein át leendő mielőbbi kiépítésének előmozdítását.« Hogy az országgyűlés nem munkálkodhatott, és hogy miért nem, az köztudomású. Az országgyűlési választmány munkálata mint annyiszor történt, most is irattárba került.

Az 1862-ik évben az »Országos Magyar Gazdasági Egyesület« veszi kezében a vasuti politika nagy kérdését s a június 6.-án tartott közgyűlésen egyhangulag elfogadja az ülés elé terjesztett »Emlékirat«-ot. Ez az emlékirat sem hagyja ki Erdélyt. Sőt erélyesen állást foglal az Arad-N.-Szeben közötti vonal kiépítésének (itt is látszik a bécsi körök nemzetiségi politikája) és e helyett a pest-nagyvárad-kolozsvár-brassó-galaci vonalat követeli, mely

az emlékirat szerint elsőrendű világkereskedelmi vonalat képez, fontossága ugy Magyarországra, mint Erdélyre elvitázhatatlan és a két országot szorosabban fűzi egymáshoz. De Erdélyre is kiváló jelentőségű azért, mert egész Erdélyen át végig vonul és ugy a politikai, mint a hadászati igényeket is teljesen kielégíti. Nem sokára rá, vagyis 1865-ben egy másik emlékiratot is fogadott el az egyesület, mely főleg Hollán és Lónyay buzgulódásának eredménye, de ez inkább elméleti téren mozogván ismertetésétől eltekintek.

Az államvasutak eladása után (1854) egy egészen új korszak kezdődik a magyar vasutak történetében. Az 1854. évi szeptember 14.-én kelt »törvény« ugyanis megengedi magánvasutak építését, sőt, hogy ezt megkönnyítse, kamatbiztosítást is nyújt az állam.

Az államvasutak eladása világosan mutatta az állami pénzügyek egyensúlyának megbomlását. A vasutépítésre tehát sem az államnak, sem a társadalomnak nem volt pénze. A vasutépítés tehát szünetelt. Csak a politikai zavarok tiszttalása korszakában 1866. évi augusztus 18.-án engedélyezték az »Első Erdélyi Vasut«-at. Tehát akkor, mikor

Ausztriának már 507 mérföld vasutja volt,
Magyarországnak 279
Franciaországnak 13,585 km.
és Angliában 1845—1850-ig tehát csak 5 év.
alatt 6,573 km. vasut épült.

(Folyt. köv.)

más kötelékében az ország különböző vidékén végrehajtott szőlőtrágyázási kísérleteket, s úgy a szőlővidékek bejárásával, a kísérleti jelentések feldolgozásával, mint a beérkezett szakkérdések révén olyan tapasztalatokat szerzett és foglalt össze e munkájában, amelyek a gyakorlati emberre nézve igen becsesek és amelyeket ha követ, szőlőjének termését nem is remélt mértékben fokozhatja. Kiténik ezen könyvből, hogy a célszerűen alkalmazott trágyák segítségével nemcsak a homoki szőlők termését lehet megháromszorozni, hanem a hegyi szőlőkben is éppen olyan magas terméseket lehet produkálni, mint a homokon. Becses és nélkülözhetetlen könyv ez minden szőlősgazdára nézve, s biztosan hisszük, hogy nem fogja senki elmulasztani e könyv tanulmányozását s adott tanácsainak felhasználását. A könyvet a »Patria« r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői ut 25. hozta forgalomba Bolti ára: 2 korona.

Erdészeti kísérletek. A földmivelségi miniszter főhatósága alatt álló középponti erdészeti kísérleti állomás a fentí cimen havi folyóiratot ad ki. A folyóiratnak, melyet *Vadas Jenő* szerkeszt, most jelent meg a harmadik és negyedik száma egyfűzetben. Az érdekes folyóiratban nagyobb cikkek vannak *Bernátsy Jenő* dr-tól: A deliblati homok fás növényzete; *Blattny Tibor*tól: A bükk növényföldrajzi méltatása, különös tekintettel az Északkeleti Kárpátokra; *Fáy Bélától*: Adatok az ismertebb Thuya-fajok tenyésztéséről; *Kövessi Ferenc* dr-tól: Néhány magyarázó megjegyzés a »fák térfogati növekedésének törvényéről« szülő tanulmányomhoz; *Réthly Antaltól*: Az időjárás 1908-ban és 1909-ben; *Rónai Györgytől*: Néhány szó a fák növekedési törvényéről s válasz *Kövessi Ferenc* dr. előző közleményére; *Róth Gyulától*: Adatok az akácmag forrásához. Kisebb közleményt irt *Róth Gyula*: Erdeifenyőmag-kivitelünk korlátozásáról. Jelentést közöl továbbá a fűzet az erdészeti kísérleti állomások 1909. évi tevékenységéről és 1910. évi munkatervéről. A hivatalos közlések foglalkoznak: Személyi ügyekkel; Kérellemmel és értesítéssel. A folyóirat a földmivelségi miniszter kiadványai között jelenik meg.

»Az Erdélyi Gazdasági Egylet története 1844—48-ig« címen most jelent meg az »Erdélyi Gazda« kiadásában *L. Sipos Kamilló* ismert nevű közgazdasági írónak egy igen értékes munkája. Erdély akkori szomorú közgazdasági viszonyait föllendíteni kezdő »Erdélyi Gazdasági Egylet« 4 első évének részletes, pontos és az erdélyi gazdasági viszonyokról hű képet nyújtó története van itt feldolgozva Erdély közállapotainak ismertetésével. Az egyesület története maga teljesen eredeti és önálló levéltári kutatások alapján lett megírva, aminek az általános tudományos értéken kívül az a nagybecsű gyakorlati haszna is van, hogy aki valamely közgazdasági történeti kutatás közben rászorulna az Erdélyi Gazdasági Egyletre vonatkozó adatokra, annak nem kell a fárasztó levéltári kutatásokhoz fordulni, hanem e műben rendszeresen és részletesen megkap mindent. A munka megrendelhető a szerzőnél, *L. Sipos Kamillónál* Kolozsvárt. Ára 1 korona.

Madárvédelmi törekvések Magyarországon. A társadalom Közreműködése. Erz alatt a cím alatt most megjelent fűzetben *Mádai Izidor* és *Chernel István*, mint az Országos Állatvédő Egyesület elnökei kiadták magyar nyelven is

azokat az értekezéseket, a melyeket a múlt évben Berlinben tartott nemzetközi ornithológiai kongresszuson bemutattak. A munka terjedelmes függelék kronológikus sorrendben azokat az okiratokat foglalja magában, a melyek a társadalom közreműködésének szervezése érdekében tett lépéseket ismertetik. A munka ára 3 korona. Megrendelhető a *Budapesti Hírlap* könyvkiadó-hivatalában.

Gazdasági Értesítő. Ezzel a címmel egy új mezőgazdasági szaklap jelent meg, a melynek főszerkesztője *Berényi János* gróf, felelős szerkesztője pedig *Nagy Dezső*. Az új szaklap mezőgazdasággal és a mezőgazdasággal kapcsolatos iparral és kereskedelem ügyeivel foglalkozik nagy hozzáértéssel és szakszerűséggel. A lap most megjelent második száma az állatjárványokról, a mezőgazdaság hanyatlásáról, a gazdasági kérdésekről, a termőföldről, a lovak átöröklődő hibáiról, a peronosporáról és a hagymamag termeléséről tartalmaz cikkeket, azonkívül számos a mezőgazdák érdeklő kisebb közlemény teszi érdekessé és változatossá. A havonként kétszer megjelenő lap szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, VIII., Rákóczi-ut 13 szám alatt van. Előfizetési ára egy évre 6 korona.

A kisgazda mezőgazdasági gépei. Irta: *Sporzon Pál*. A Köztelek Olcsó Könyvtárának kiadványában most megjelent fűzet kiegészíti az 1910-évi nyarán megjelent első fűzetet. A könyvnek nagyon helyes módszere, hogy első sorban mindig egy gép munkájának célzait és hasznát ismerteti és csak azután a gép szerkezetét s a vele való bánásmódot. Mindezt könnyen megérthető egyszerű és világos modorban. A csinosan kiállított, 33 tiszta rajzu ábrával illusztrált és 124 oldalra terjedő fűzet ára 1 korona.

Erdély vasuti problémái. Ezzel a címmel kis broszura-szerű fűzet jelent meg *De Gerando Félix* tollából. A fűzet hármastól szolgál: bele akarja Erdélyt illeszteni a nemzetközi forgalomba, szolgálni akarja a vasuti hálózat kiépítésével Erdély sajátos érdekeit és végül szoros kapcsolatba akarja hozni az anyaországgal. A szerző fűzetében a meglévő vasutakat ismerteti első sorban. Elmondja a meglévő vonalak hibáit, megjegyzi azonban, hogy a mostani helyzet főbb vizátságain elég könnyen lehet segíteni új vonalak beiktatásával s a régi vonalak elsőrangusításával. A szerző először a Budapest—Arad—Nagyszeben—Bukarest csatlakozást tárgyalja, mely az orsovai és predeáli kapcsolattal szemben majdnem száz kilométerrel hozza közelebb fővárosunkat Bukarest és a Fekete-tenger román kikötőjéhez. Itt magyar részről csupán az Erdély—Délvidéki vasut elsőrangusítására van szükség. Elmondja a fűzet a zokat a reformokat, melyeket Erdély érdeke szempontjából elengedhetetlennek tart. Sürgeti a Kolozsvár—aradi vonalat, mely Erdély és az Alföld között teremtené meg az összeköttetést ezen az uton akarja megteremteni az Erdély—Tátrai közvetlen csatlakozást.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ A gyümölcsfák elősdi rovarrellenségeinek irtása cyansav-gázzal. Kaliforniában a gyümölcsfák elősdi rovarrellenségeit egy sajátos, eddig nem ismert módon pusztítják. Az ott szokásos irtó eljárást *W. Coquillett* tanulmányozta és arról a következőkben számol-

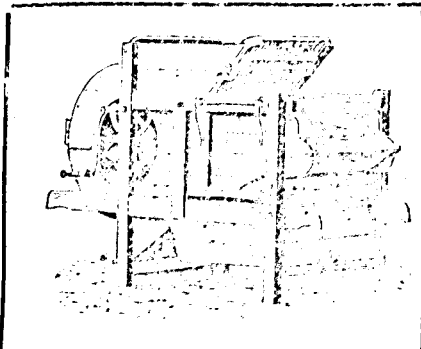
hatunk be: A fa fölé fenyőrudakból tripodot (3 águ csucsban végződő állvány) csinálnak és erre ponyvákat borítanak, majd az így létrejött sátor alá cyansav fejlesztővel Cyansav-gázt bocsátanak. A cyansav-gázt úgy nyerik, hogy kály-cyanürt kénsavval kezelnek; eközben gáz fejlődik, amely rendkívül mérgező hatása és teljesen előli a rovarokat. A gázt csak addig engedik hatni, amíg a fák gyenge új hajtásai sárgulni nem kezdenek. Ha ez beáll, az eljárást nyomban abba hagyják, mert ezután már a fának is ártalmára lenne. A ponyvákat, a gázfejlesztő készülékeket és minden hozzávaló szerszámot a loss-angelos-i kertészeti társulat bocsátja a termelők rendelkezésére a szükséges és hozzáértő kezelőszemélyzettel együtt. A ponyvák harang alakban jutnak alkalmazásba. Ezt két ember könnyen elkezeli. Egyáltalán 4 ember 30—40 ilyen sátrat kezelve egy jó munkavezetővel 12 óra alatt 3—400 drb. 10 láb magas fát képes meggözdölni. Egy-egy fa kezelése így körülbelül 10—12 fillérbe kerül. Nagyobb fák fölé a sátrakat csigákkal vont ponyvák segítségével huzzák össze. Az eljárás állítólag abszolút biztos és mivel olcsó is, nagyon célszerű volna hazánkban is megindítani a vele való kísérletezéseket. N.

— A méhkas belső hőmérséklete. Egy erős egészséges méhcsalád olyan meleget fejleszt, hogy a kas belsejében a hőmérséklet a 30 C. fokon felül van akkor is, midőn a szabadban a hőmérő higanyoszlopa mélyen a fagypontra alá süllyed. Ha a kas jól van elkészítve és kellő módon védve is van a tulságos lehűlés ellen, úgy a méhek kellemes melegben töltik el a telet még a nagy hidegben is. Érdekesen tájékoztatnak a méhkas belsejében, a következő táblázat számadatai, megjegyezve, hogy az a) rovat a kas belsejében, a b) rovat pedig a szabadban elhelyezett állását mutatja *Reaumur*-fokokban:

Idő	Reggel 9 órakor		Délután 3 órakor		
	a)	b)	a)	b)	
március	16	26.0	3.0	25.8	6.5
»	20	25.9	6.0	26.6	8.0
»	24	25.9	5.5	27.5	9.5
»	28	26.6	6.5	27.5	11.5
április	1	27.1	7.5	27.7	15.5
»	5	27.2	5.0	27.6	12.0
»	9	27.4	12.0	27.9	19.0
»	13	27.4	3.5	27.5	7.0
»	15	27.6	8.0	27.9	16.0

Kitűnik tehát e számadatokból, hogy a kas belsejében a hőmérséklet kevesebb ingadozásnak van kitéve, mint amekkorát a külső hőmérséklet ingadozásának alapján feltételezni lehet.

+ Buzafeljavítás. Ha a buza ritkulását, csenevész növést nem a talaj szegénysége okozza (mi különben a takarmány-zabosbükknövény után vetett buzánál nem tételezhető fel), akkor tavasszal fogasolással és chililalétrummal való felültrágyázással sokat lehet rajta segíteni. Tavasszal tehát, amint a föld kellőképpen megszikkadt, kat. holdjára számítva 40—45 kgr. chililalétrumot kell kiszórni és utána a sorok irányában fogasolni. Ha szükséges, akkor az első kiszórás után 2—3 héttel még egyszer kiszórhatunk 25—30 kgr. chililalétrumot s újlag fogasolunk. Hogy a kevés mennyiségű chililalétrum egyenletesen jól kiszórható legyen, legjobb annyi száraz földdel jól összekeverni, hogy a holdjára kiszórandó súlymennyiség pél-

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Europaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságokról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

dául 100 kgr.-ot tegyen ki. Megjegyzendő, hogy a chilisalétromot (ha a második adagot is megadnók), a bokrosodás ideje alatt kell kiszorni, mert a buza szárbahajtásakor ilyen trágyát adni már nem szabad. A chilisalétromot csak a harmat felszáradása után szabad kiszorni, mert a nedves levelekre maróhatású; így tehát eső után is csak akkor szórható ki, ha a levelek megszáradtak, illetve megszikkadtak. Ami a szuperfoszfátot illeti, ez felültrágyázásra nem való.

+ **Hogy segítsünk a rosz kotlón.** Tyukot, vagy pulykát olyképp kényszerítünk keltésre, hogy az istálló vagy szin szögletébe egy fészket csinálunk, ebbe néhány porcellántojást teszünk. Az állatot rájuk ültetjük, az állat hátára zsákot huzunk és erre kosarat vagy szitát teszünk. Közben eledelt és vizet helyezünk el és naponta 1—2-szer rövid időre levesszük a kótlónak szánt baromfit a tojásokról, hogy ehessen és ihasson. Ezt addig folytatjuk, míg be nem áll a kotlási láz, ami néhány nap múlva be szokott következni.

+ **Uj készülék a vízzel hígított tej felismerésére.** Dr. Fettiék Ottó a tejhigiene tanácskének tanára az „Állatorvosi Lapok”-ban Eloire A. (Hygiène de la viande et du lait. 1910.) egy találmányáról a következőket mondja el:

Eloire új műszert szerkesztett, amelynek segítségével könnyen megtudhatjuk, hogy a tej nincsen e vízzel hígítva. Maga a készülék U alakban meghajlított és két végén nyitott üvegcsőből áll, az egyes szárak 10 cm. hosszúak és alul a hajlásnál egy rövidebb és nyitott üvegcsővel vannak összekötve. A készülék alakja a hangvilla aljához hasonló. Az U alakú cső két szárában apró, fajsúlymérőhöz hasonló uszók vannak elhelyezve.

Az „uj tejmérő”-t használatkor lefelé fordítva; tehát az U alakban meghajlított cső két szárát mélyen belemártjuk a tejbe, miközben a készüléket az U alakú csőhöz forrasztott rövidebb csőnél tartjuk. Ez utóbbinak nyílását ujunkkal elzárva, a készüléket a tejből kiemeljük és rendes helyzetbe hozzuk. Ha a tej nincsen vízzel hamisítva, akkor mind a két uszó a tej felületén foglal helyet. 10% vízzel történt hígításkor a jobb szárban levő ennél erősebb hígítás esetén pedig a bal szárban levő uszó is a fenekére süllyed.

E szerint a készülék különösen a piaci tejvizsgálatokra igen alkalmas a gyanus, tehát az olyan tejek kipuhatólására, amelyeket részletesebb vizsgálat céljából laboratóriumokba akarunk küldeni.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó gazdasági szakelőadásokra.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet, az erdélyi részi intelligens gazdaközönség részére f. hó 8.-án, 9.-én és 11.-én, Kolozsvártt és Marosludason gazdasági előadásokat rendez a következő műsorral:

Kolozsvártt,

az E. G. E. üléstermében, 1911. április 8.-án (szombaton), d. u. 3 órákor:

1. *Dr. Baintner Ferenc* gazd. akad. tanár: A pincegazdaság és borchemia köréből.

2. *Juhász Árpád* gazd. akad. tanár: Az újabb talajművelő eszközök munkájáról.

Kolozsvártt,

az E. G. E. üléstermében, 1911. április 9.-én d. e. 11 órákor, az E. G. E. közgyűlése után:

1. *Sperker Ferenc*, az erd. róm. kath. státus jószágigazgatója: Magyarország állattenyésztése s annak hatása közgazdaságunk jelenére és jövőjére.

Marosludason,

a község háza nagytermében, 1911. április hó 11.-én d. e. 1/2 11 órákor:

1. *Juhász Árpád* gazd. akad. tanár: Újabb tapasztalatok a növénytermesztés köréből.

2. *Sztankovits János* gazd. akad. tanár: Takarmányozási újabb elméletekről.

Az előadásokra a gazdaközönséget tisztelettel meghívja

Az Erdélyi Gazdasági Egylet
Elnöksége.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A zárlat feloldását megelőző munkálatok elvégzése. Az állategészségügyi kimutatás adatai szerint a ragadós száj- és körömfájással fertőzött községek száma az ország területén január elején volt a legmagassabb. Azóta a bal állandóan apad és március 5.-én már csak 4010 község volt fertőzve. Tehát az elrendelt zárlatok feloldása megkezdődött. A földművelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint jóllehet az ország számos községében a ragadós száj- és körömfájás már régen lefolyt, a zár feloldását megelőző munkálatokat, ugyanint a trágyakiherdést, a tisztogatást és a fertőtlenítést az állattartó község és a községi előjáróság hanyagsága folytán nem hajtják végre, minek következtében sok község már hosszabb idő óta van zár alatt. Az említett mulasztások miatt szükségből fenntartott zárlatok igen megbénítják az állatforgalmat s ennek folytán ugy az állatok értékesítése, mint a vágó- és igásállatok beszerzése nagy nehézségekbe ütközik. Tekintettel e káros következményekre és arra, hogy a zár feloldást megelőző munkálatok végrehajtásához a mostani idő a legalkalmasabb, viszont ezen teendőket a tavaszi gazdasági munkák megkezdése után már sokkal nehezebb és nagyobb áldozatok árán lehet végrehajtani, a földművelésügyi miniszter ur fölhívta a törvényhatóságokat, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel hassanak oda, hogy azokban a helyeken, ahol ragadós száj- és körömfájás már lefolyt, a trágya kihordása, tisztogatása és fertőtlenítés a községi előjáróságok ellenőrzése mellett késedelem nélkül végrehajtsák és amint a zár feloldás előfeltételei bekövetkeztek a községek a zár alól haladéktalanul feloldassanak, hogy a tavaszi munkaidő beálltaig, mindazok a községek, amelyekben a betegség tényleg megszűnt, feloldásra kerüljenek. Elrendelte a miniszter, hogy azokban a községekben, amelyekben a lakosság ismételt meghagyásra sem igyekszik a zár feloldását megelőző munkálatokat elvégezni intézkedjék a hatóság, hogy ez az illető költségére idejében megfelelően végrehajtsák és egyúttal a mullasztó állatbirtokosok ellen a kihágási eljárást késedelem nélkül megindíttassák.

A mezőgazdasági muzeumi tanács új tagjai. A m. kir. földművelésügyi miniszter a mezőgazdasági muzeumi tanács tagjává *Hutyra Ferenc* dr. udvari tanácsos, állatorvosi főiskolai rektort, *dr. Konkoly Thege* Miklós miniszteri tanácsos, országos meteorológiai és földmágnességi intézeti igazgatót, *dr. Liebermann* Leó udvari tanácsos, egyetemi nyilvános rendes tanárt, *dr. Lóczy* Lajos egyetemi nyilvános ren-

des tanár, földtani intézeti igazgatót, *Szilassy* Zoltán országgyűlési képviselőt, *Földi* János főerdőtanácsost és *Kerpely* Kálmán gazdasági akadémiai igazgatót az 1911—1913. évek tartamára kinevezte, továbbá ezen tanács tagjává hivatalból *Radics* György miniszteri tanácsos mezőgazdasági muzeumi igazgatót jelölte ki, jegyzőnek pedig *dr. Ujhelyi* Andor miniszteri segédfogalmazót rendelte ki.

A gazdák és a husvizsgálat. A hatósági husvizsgálat a gazdát is kötelezi, ha az eredetileg magánfogyasztás céljából leölt állat husát mások részére eladja. A földművelésügyi miniszternek alábbi határozata ebben a tekintetben a következő indoklást és részletes intézkedéseket tartalmazza:

A husvizsgálat tárgyában 1908. évi 54.300 sz. rendelet végrehajtása során ismételve felmerült az a kérdés vajjon megengedhető-e a magánfogyasztás céljából leölt sertések, juhek és kecskék fölösleges husának közfogyasztásra leendő bocsátása. E kérdésre nézve tudomás és alkalmazkodás végett a következőket jegyzem meg: A husvizsgálat tárgyában kiadott 1908. évi 54.300 sz. rendelet 93 §-ának azon határozománya, mely szerint emberi élelemre csak olyan állat hús, vér, zsirja és zsigere árusítható, mely ezen szabályrendelet követelményei szerint vágatott le és vizsgáltatott meg, kétségtelenné teszi, hogy a magánháztartás körében való fogyasztás céljából leszurtt sertések, juhek és kecskék husának és huskésztményeinek a magánháztartásban nem szükségelt fölöslege is csak abban az esetben bocsátható áruba, ha azok ugy élő állapotban, valamint leölés után szabályszerűen megvizsgáltattak és egészségesnek találtattak. E szakasz nem tesz ugyanis különbséget a hus iparszerű, vagy nem iparszerű árusítása között, így tehát a sertés-, juh- és kecskehús árusítását csak alkalmilag és nem ipari foglalkozásként üzket is arra kötelezi, hogy leölésre szánt sertéseiket kivétel nélkül szabályszerűen vizsgáltatnak vessék alá. Az a körülmény, hogy a beteg állatok hús a ember egészségét komolyan veszélyezteti, sőt némelykor halálos betegségek is lehet okozója, bizonyításra nem szorul és épp ugy beigazolást nyert már számtalanszor az is, hogy a forgalomba került beteg állatok hús a ragály elhurcolására és állati fertőző betegségek terjesztésére is alkalmas adott. Így nevezetesen a sertésveszében, de különösen a sertésorbáncban beteg sertések forgalomba kerüléséről testrészeinek lehet sokszor igen jelentékeny része a betegségek terjesztésében; a sertésorbáncot például nemcsak a beteg állatok friss, hanem sózott, pácolt és füstölt hús is terjesztheti, mert a konzerválási eljárások a husban vagy a szalonnában levő ragályesirákat csak hetek, sőt hónapok múlva pusztítják el. Önként következik tehát, hogy a magánfogyasztásra leölt sertések, juhek és kecskék husának közfogyasztás céljából való áruba bocsátása csak akkor engedhető meg, ha az állatot élő állapotban és leölés után a husvizsgáló megvizsgálta és egészségesnek találta.

Legelőjavítások 1910 ben. Az 1910. év folyamán a földművelésügyi miniszterium segítségével 19000 hold községi és közbirtokossági legelőterületen végeztek javítási munkálatokat. A javítások a földművelésügyi miniszterium részéről kiküldött szakemberek utmutatása alapján történtek és a fűmagkeverékek összeállításáról is a miniszterium gondoskodott. A költségekhez az állam 170.000 koronával járult hozzá.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kényes és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chifon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, vala min mindenféle ágyluzat szak-szerűen készítve, olcsó árban található. Minden fajta új és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

A madárvédelem érdekében. Az állatvédelem terén Magyarországon az utóbbi években észrevehetőleg javul a helyzet. Különösen örvendetes ezen körülmény a hasznos madarak védelme szempontjából, mivel ezzel karöltve jár a kártékony rovarok pusztulása is. Megállapítható itt az iskola üdvös befolyása. Azonban az iskolát kerülő, vagy az iskolázatás jótéményétől különböző okokból megfosztott suhancok még mindig kegyetlen pusztítást visznek véghez a madárvilágban s ezáltal a mezőgazdaságon kívül a gyümölcsészetnek is nagy kárt okoznak. Ennek megszüntetése céljából Serényi Béla gróf, földmivelésügyi miniszter a törvényhatóságokhoz rendeletet intézett, hogy a törvényhatóságok területén a községekben a mező- és hegyőröknek szigorú költségévé tétessék a madarak pusztításának feljelentése. Elvárja a miniszter, hogy a hasznos madarak pusztítóit az 1894. évi XII. tc. rendelkezéseikhez képest szigorúan megbüntessék.

Az erdővédek és vadőrök biztosítása. Az országos magyar vadászati védőegyesület panaszt tett a földmivelésügyi miniszternél, hogy az országos gazdasági munkás- és cselédsegítő pénztárnál biztosítandó gazdasági cselédek közé némely községek és városi erdőhivatalok nem veszik föl az erdővédeket és vadőröket. A földmivelésügyi miniszter ennél fogva elrendelte, hogy a gazdasági cselédek összeirásai és kivétési lajstromába a főntebb megjelölt vadászati alkalmazottakat is vegyék föl.

A mezei egerek elszaporodása megint fenyegetővé kezd válni. Széchenyi Béla gróf, földmivelésügyi miniszter azért a következő körrendeletet intézte most valamennyi törvényhatóságokhoz:

Mint hogy a mezei egerek (pockok) egy része áttelelt s így ismét előállhat az a veszély, hogy az egerek elszaporodván, megint nagy károkat okoznak; felhívom a törvényhatóságokat, sziveskedjék minden igyekezetével odahatni, hogy a gazdaközönség az irtásra és védekezésre vonatkozólag a múlt év őszén a m. kir. rovarügyi állomás igazgatójának közbejöttével s a törvényhatóságok megbízottjainak részvételével tartott tárgyalásokon szóbelileg és írásban megállapított utmutatások alapján a tavaszi idényben a mezei egerek (pockok) irtását a saját és a köz jól felfogott érdekében el ne mulassza.

Filoxera-zárlat. Szében vármegye szébeni járásába tartozó *Mok*, valamint a nagydisznódi járáshoz tartozó *Vesztény* és *Nagytaimács* községek szőlőiben a filoxera jelenléte megállapítván, nevezett községek határa a földmivelésügyi miniszter 95784/911. számú rendeletével zár alá helyeztetett.

Elvi jelentőségű határozat. «A boritaladó és a huszfogyasztási adó után járó beszédési jutalék megállapítása.» A pénzügyminiszter egy felmerült esetből kifolyólag elvi határozatban mondotta ki, hogy a boritaladó és huszfogyasztási adó beszédési jogát megváltó városok és községek részére járó beszédési jutalék a megváltási átalány egész összege után állapítandó meg.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Országos gazdakongresszus Budapesten.** A budapesti IX. országos gazdakongresszus rendező-bizottsága gróf Károlyi Mihály elnökléssel hétfőn délelőtt tartotta alakuló ülését a „OMGE. székházának nagytermében a kongresszusi előadók és a vidéki vármegyei gazdasági egyesületek küldötteinek nagy részvételével. Károlyi Mihály elnök köszönettel vette tudomásul, hogy a földmivelésügyi, kereskedelmi, pénzügyi és igazságügyi miniszterek, Budapest székesfőváros és a vidéki gazdasági egyesületek tömegesen képviseltetik magukat a kongresszuson. Eddigél gróf Serényi Béla földmivelésügyi miniszter, Darányi Ignác és gróf Dessewffy Aurél vállalták el a diszelnöki tisztet. Mutschenbacher Emil titkár bemutatta a kongresszus ügyrendjét, amely szerint

a kongresszus május hó 6—7. és 8. napján fog megtartani s annak szakosztályai és bizottságai a következők: I. *Közigazgatási és szakoktatásügyi szakosztály.* Bizottságai: 1. Mezőgazdasági és közigazgatási bizottság. 2. Szakoktatásügyi kísérletügyi bizottság. II. *Mezőgazdasági, politikai és értékesítési szakosztály.* Bizottságai: 1. Mezőgazdasági politikai bizottság. 2. Értékesítési és hitelügyi bizottság. III. *Allattenyésztési és állategészségügyi szakosztály.* Bizottságai: 1. Szarvasmarhatenyésztési bizottság. 2. Lótenyésztési bizottság. 3. Baromfitenyésztési bizottság. IV. *Földmivelési és növénytermesztési szakosztály.* Bizottságai: 1. Talajmivelési és növénytermesztési, 2. Magtenyésztési, 3. Állati és növényi károk ellen való védekezési bizottság. V. *Mezőgazdasági ipari, kereskedelmi és üzemi szakosztály.* Bizottságai: 1. Iparfejlesztési és tarifügyi bizottság. 2. Üzemi bizottság.

A rendező-bizottság a kongresszus ügyrendjét egyhangulag magáévá tette. A kongresszus tagja lehet minden magyar gazda. Tagsági díj személyenként 10 K., mely összeg legkésőbb április 30-ig tizetendő ki a kongresszus pénztárába (Budapest IX. Köztelek u. 8.) Kongresszusi helyiségül a székesfővárosi Vigadó összes helyiségeit bérelték ki.

A rendező-bizottság *Mutschenbacher* Emil dr. titkár javaslatára megalakította a kongresszus végrehajtó-bizottságát, amelynek tagjaiul megválasztotta az ügyrend 9. §-a értelmében *Károlyi* Mihály grófot, a kongresszus elnökét, *Bujanovics* Sándor, *Bánffy* Ernő báró, *Keglevich* Gábor gróf, *Pallavicini* Ede örgróf, *Somsich* Andor alelnököket, *Rubinek* Gyula főtitkárt, *Mutschenbacher* Emil dr. titkárt, *Bernát* István, *Zselénszky* Róbert gróf, *Zichy* Tivadar gróf, *Dessewffy* Emil gróf, *Gaál* Jenő dr. szakosztályi elnököket, *Buday* Barna, *Szilassy* Zoltán, *Jeszenszky* Pál és *Krolopp* Hugó szakosztályi előadó jegyzőket.

A rendező-bizottság ülése után, a végrehajtó-bizottság ülésezett.

— **A Csikmegyei gazdasági egyesület** március hó 29-én tartotta Csizkszeredában XXIII-ik bikavásárát. A vásár ügyeit *Becze* Antal elnöklete alatt az egyesületi állattenyésztési szakosztály intézte. A bírálatokban résztvevő *Lickl* Károly ker. gazdasági felügyelő, ki a községek részére szükséges tenyészbikák bevásárlását is intézte s kedvezményes áron részletfizetésre osztotta ki azokat. Felhajtattott a vásárra 46 drb. tenyészigazolványos és 32 drb. igazolvány nélküli bika. Az idegen vármegyeiből hajtott, valamint az igazolvány nélküli bikák megbíráltattak s az arra érdemesek tenyészigazolvánnyal láttattak el. A gazdasági felügyelő 25 község részére 35 drb. bikát vásárolt meg és osztott ki. A legdrágább bika 850 koronán, a legolcsóbb 300 koronán vásároltatott. A bikavásár jelentősége ugy az érdeklődés, mint a tenyészanyag javulása tekintetében évről-évre emelkedik. A bika nevelést a kisgazda közönség hovatovább jobban felkarolja, ami a magyar erdélyi faj marhatenyésztésének már is szép lendületet adott. A bírálatokban az állattenyésztési szakosztály tagjai közül részt vettek: *Keresztes* Antal előadó, *András* Lajos, *Bartalis* Ágost, *Bara* János, *Elthes* Zsigmond, *Ferency* István, *Ince* Ignác, *Jozefovics* Adolf, *Kiss* Ernő, *Klima* Rezső, *Kovács* János, *Révész* Gyula, *Dr. Márton* László, *Sándor* Gergely, *Tompos* János, *Dr. Ujfalusy* Jenő, *Zakariás* K. Antal, *Adorján* Imre és a titkár.

— **A IX. Országos gazdakongresszus,** mely folyó évi május hó 6—8 napjain tanácskozik a székesfővárosi Vigadóban, öt szakosztályban és tizenkét bizottságban fogja folytatni tanácskozásait. A részletes tervet és az ülésrendet a végrehajtó-bizottság legközelebb publikálja. A kongresszus tagjaul tíz korona tagdíjnak postautalványon való beküldésével április hó 30-ig lehet jelentkezni az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál. IX. Köztelek-u. 8.

A kongresszus tagjai lehetnek egyes gazdákon kívül gazdasági egyesületek, szövet-

kezetek és gazdakörök is. Községi szövetkezetek és gazdakörök több képviselő kiküldése esetén is csak egyszeres tagdíjat fizetnek. A jelentkező tagoknak a kongresszus titkársága a tagsági díj beküldése ellenében tagsági jegyet állít ki, melyet husvét után a kongresszuson tárgyalandó határozati javaslatokkal, az ülésrenddel és a jelentkezés alkalmával a postautalvány szelvényen megnevezendő MÁV állomásról Budapestre és vissza kedvezményes áron való vasuti utazásra jogosító utazásra szolgáló igazolvánnyal együtt fog posta útján megküldeni, miért is a titkárság a név és lakáscím pontos feltüntetését kéri.

— **Egy város adománya — egy gazdasági egyletnek.** *Brolly* Tivadar pozsonyi polgármester a pozsonyvármegyei gazdasági egyesület minap megtartott félszázados jubiláris közgyűlésén bejelentette, hogy Pozsony város th. bizottsági közgyűlése a városi tanács előterjesztésére 10.000 korona alapítványi összeggel a gazdasági egyesület alapítóinak sorába lépett. Érdekes tudni, hogy Pozsony egy jellegzetesen ipar-város. Hol vagyunk mi a hasonló nagy cselekedetektől!

— **Bátosi tejszövetkezet.** Az erdélyrészi miniszteri kirendeltség felterjesztésére a földmivelésügyi kormány Bátos és Vidéke tejszövetkezetének a berendezkedés részbeni felségítésére 1000 korona államsegélyt adományozott.

Ezen szövetkezet egyike a kirendeltség által létesített legjobb kolozsmegyei szövetkezeteknek, mely vajkészítésre van berendezve. 1910 április havában kezdte meg működését, a tagjai beszállítottak a szövetkezetbe 1910. évben 77085 l. tejet ebből nyersen eladtak 1110 litert, feldolgoztak vajjá 75875 litert, készült vaj 275660 kgr. sovány sajt pedig 509150 kgr. Ugy a vaját mint a sovány sajtot nagyon jól tudták értékesíteni. Összes bevételük 1051460 fillér volt. Ezen eredmények igazolják, hogy a hol elegendő a tejelő állat, sok mesterséges takarmányt termelnek s általán a »szász« gondossággal kezelik a tehénállományt s járatosak a tejszövetkezeti ügyekben, ugy vasuttól távol is lehet életképes tejszövetkezetet létesíteni. Érdekes még, hogy a bátosi tehénállománynak 80%-a erdélyi magyar s csak 20% tarka marha. A Kolozsvár vidéki tejtermelő községek tanulhatnak Bátostól.

— **Kecskemét város meghívója a Magyar Gazdaszövetség nagygyűlésére.** A június 21-én, Kecskeméten tartandó országos gazdanagygyűlés alkalmából Kecskemét városa a következő meghívást intézi az ország gazdáihoz:

A Magyar Gazdaszövetség ugy határozott, hogy folyó évi nagygyűlését városunkban fogja megtartani.

Kecskemét város közönsége a Gazdaszövetség határozatát hazafias örömmel vette tudomásul s szives vendégszeretettel várja az ország gazdaközönségét.

A város közönsége nevében testvéri szeretettel hívom meg ez uton is Gazdaszövetség zászlaja alá sorakozott földmivelő polgártásainkat, a folyó évi június hó 21-én, szerdán, d. e. 10 órakor megtartandó országos nagygyűlésre s kérem a Gazdaszövetség összes tagjait, nemkülönben a Gazdaszövetség kötelékében álló szövetkezetek, gazdakörök, olvasókörök és más testületek tagjait, hogy magyar szeretetből fakadó meghívásunkat szivesen fogadják s megjelenésükkel városunk vendégszerető polgárságának örömet szerezzenek.

Kelt Kecskeméten, 1911. évi március hó 11-én. Hazafias üdvözléssel Kecskemét város nevében *Kada* Elek polgármester.

— **Az Országos Törzskönyvelő Bizottság utóbbi ülésén** a következő új tenyészeteket vette fel: A magyar fajta szarvasmarhák könyvébe *Csontos Miklós* tenyészetét, Mezőtőhát (T.-Aranyos m.); *Végh János* tenyészetét, Mezőtőhát (T.-Aranyos m.); *Fapp Kristóf* és *Ferenc* fiai tenyészetét, Nagynyulas (Kolozs m.); *Lészai Ferenc* tenyészetét, Magyarborgó (Kolozs m.); *Teleki Domokos dr. gróf* uzdiszentpéteri tenyészetét (Kolozs m.) *Teleki Domokos dr. gróf* geryeszegi tenyészetét, (M.-torda m.); *Teleki László Gy. gróf* tenyészetét, Mezőpágozca (M.-Torda m.) és *Kenyeres János* tenyészetét, Nagyszalonta (Bihar m.)

— **Elmarad a budapesti országos borvásár.** A Magyar szőlősgazdák Országos Egyesülete már régebben elhatározta, hogy a fővárosban országos borvásárt rendez. Az egyesület most tartott ülésén megállapították, hogy az országban csekély a borkészlet s e mellett az árak magasabbak, semhogy kivitelre lehetne számítani. Ilyen körülmények között a borvásár sikere bizonytalan lenne, tehát elhatározták, hogy a tervezett országos borvásár eszméjét a tolyó évre elejtik.

— **A kissármási földgáz.** A napilapok hírei szerint egy előkelő erdélyi mágnásokból és képviselőkből álló csoport alakult arra a célra, hogy a kissármási földgázforrások ipari és közlekedési kiaknázása végett nagyobb részvénytársaságot alapítson. A csoport tagjai: gróf *Bánffy Miklós*, gróf *Bethlen István*, gróf *Lázár István*, *Sándor János* és *Sümegei Vilmos*. A részvénytársaság megalakításának előmunkálatai közelebből megkezdődnek.

— **A «Budapesti Ügetőverseny Egyesület»** 1911. évi versenynapjai mindig vasárnap, kedd- és csütörtökön lesznek. Tavasz meeting 9 nap, Április 9-én, 11-én, 13, 18 20, 23-án, 25, 27-én-30-án. Nyári meeting 8 nap. Május 23-án, 25, 28-án és 30-án. Junius: 1, 4, 5-én és 8-án. Őszi meeting 8 nap. Október: 15, 17, 19, 22, 24-én, 26-án, 28-án és 31-én.

— **A Székesfővárosi Tattersall és lóvásártelep lóvásárainak programja** az 1911. évben, a) Országos lóvásárok: május 28, és 29-én, augusztus hó 27. és 28-án, november hó 12. és 13-án. b) Luxusló-vásárok: április hó 23., 24., 25. és szeptember hó 24, 25. és 26-án. c) Heti lóvásárok: minden hétnél csütörtöki napján s ha ez ünnepre esik, szerdán tartatnak meg. d) Ménlóvásár: október hó 10., 11. és 12-én. e) Állami ménesintézetű lovak árverése: szeptember 29-én. f) Díjlovaglás és díjugratás május hó 19-én.

— **A közös vámterület januári állatkereskedelme.** A közös vámterületre az idén *behoztak* 215 vágóókrót, 4 hizlalni való ókrót, 3 tenyész bikát, 5 vágó bikát, 181 tenyész tehenet, 7 vágó tehenet, 32 növendéket, 117 borjút, 15 juhot, 3 kecskét, 347 malacot és 2420 különféle sulyu sertést. *Kivitel:* 27 (1910. januárban 2725) vágóókrót, 122 (540) hizlalnivaló és jármosókrót, 2 (267) tenyész bikát, 2 (264) vágó bikát, 39 (651) tenyész- és fejőstehenet, 80 (1063) növendéket, 116 (153) borjút, 298 (1748) juhot és 6 (4) sertést. A kivitel Németországba, Olaszországba és Svájcba irányult.

— **Borértékesítési értekezlet.** Annak az országos borértékesítési értekezletnek kifolyásaképpen, melyet a földmivelésügyi kormány képviselőjének jelenlétében március hónap 23-án tartottak az O. M. G. E. székházában a bortermelők értékesítő szervezeteinek vezető és az egyes borvidékek képviselői egy a „Magyar Bortermelők és Borértékesítő Szövetkezetek Országos Központjának” létesítése érdekében, az értekezletből kilüldött szűkebb körű bizottság most tanácskozott a Magyar Szőlősgazdák Országos Szövetségének helyiségében *Drucker Jenő* kir. tanácsos elnöklésével. A bizottság *Heuduska Rezső* javaslatára elhatározta, hogy a tervezett központot részvénytársasági alapon létesíti. Alaptőkéül kétmillió koronát jelöltek meg. Az intézmény alapszabályának kidolgozását *Heuduska Rezsőre* bízták.

— **Száritott moslák.** Titkári hivatalunk ezton tudatja a t. gazdaközönséggel, hogy *Hirsch Ödön* (Kolozsvárt, Magyar-u. 43 sz.) ipari szeszgyárában f. év április, május és junius hónapjaiban az 1908. XXVIII t. c. 88.§-a és a vonatkozó rendelet alapján, mintegy 7500.— métermázsa száritott szeszmoslák fog a gazdaközönség rendelkezésére állani. Részletes felvilágosítás fentti címen szerezhető.

— **Az Urlovasok Szövetkezetének versenyei.** Alagon szombaton, április 2-én kezdődött a tavasz meeting. Az Urlovasok szövetkezte újból közhírré teszi, hogy az ideai versenyeit a következő napokon és helyeken tartja meg:

Alag	Április 9, 16, 17.
Pozsony	Május 2, 3.
Alag	Junius 11, 13, 15, 17, 18.
Siófok	Julius 6, 8, 9, 11.
Alag	Szeptember 5, 6, 8, 10, 12.
Alag	November 4, 5, 7.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITŰNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPES T

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—33

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

A LAPPÉLÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

I. oszt.

kifogástalan

jégverés- és peronoszpora-mentes

fajtiszta szőlőoltványok kaphatók

Scheiner M. és fia

szőlőoltvány telepén

T e k e, Kolozsmegye.

Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen.

2560

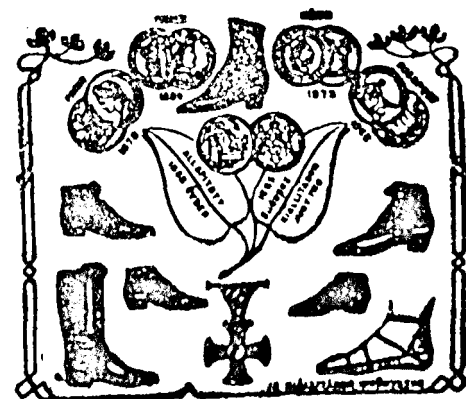

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült

FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

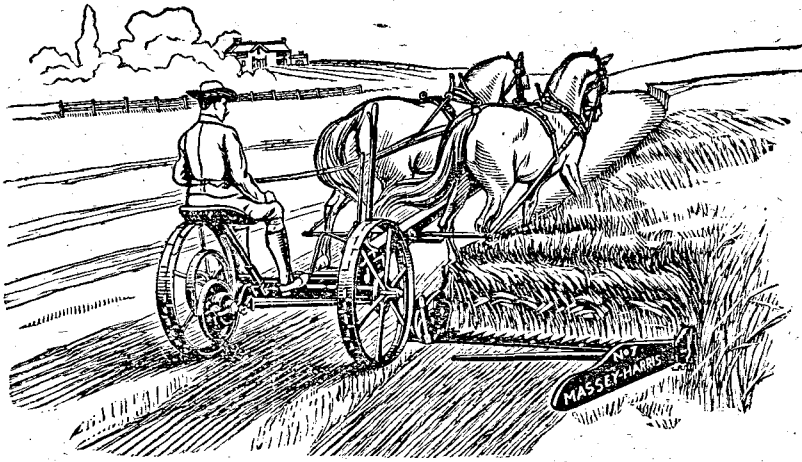

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

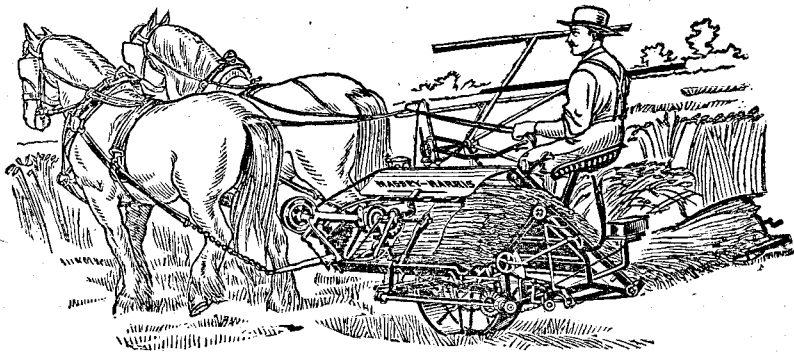
2019

MASSEY-HARRIS C^o R. T.

2521

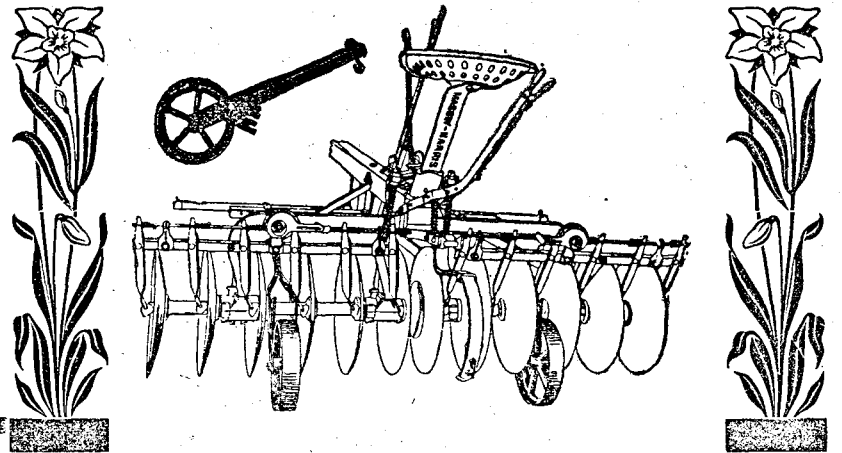

A világ legjobb gyártmányai!

fűkaszaló aratógép és föld-
:: mívelő eszközök gyára ::

TORONTO, ÉSZAK-
AMERIKA.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld

Massey-Harris C^o R. T. Budapest, V., Alkotmány-utca 23.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egyúttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kimélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsoolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit. Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál

jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSAK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab impregnált szavatoit tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és viszonteladónak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet.** Tessék ajánlatot kérni!

2260

Betegség miatt azonnal eladó nagybirtok!

Udvarhelymegyében, Nagyalambfalva nagyközségben, vasut- és posta-távirda állomás országot mentén.

600 holdas tagosított birtok

tulajdonosnak, a birtok felparcellázása után fellépett súlyos betegsége miatt szabadkézből sürgősen eladó, Tőkebefektetésül, gazdálkodásra: avagy parcellánkénti eladásra kitünően alkalmas. Felosztása telekkönyvileg, rajzokban kimutatásokban teljesen igen ajánlható. Parcellázására azonban megbízást nem ad.

A birtok áll a következőkből: 1. Szántó, az országuttól jobbra és balra, circa 100 hold luczernával a tavay bevetve 181 H. 1582 öl. — 2. Kert, fiatal termő gyümölcsfaj batul almával és Beszt. szilva 12 H. 0548 öl. 3. Kataszterileg rétnék felvett kitünő kaszálók 39 H. — öl. 4. Legelő, mely tagosítás előtt szántó és kaszáló volt 85 H. 0904 öl. — 5. Erdő, részben igen szép fiatal és idősebb faállománnyal, részben kaszálókka 269 H. 634 öl. — 6. Belső és földadó alá nem eső területek 12 H. 4 öl. — Összesen 600H. 45 öl. — 7. Vizimalom 4 köre, hatra beállítható múmalomnak épült nagy köéppülettel, hengerműre könnyen átalakítható. Mindig bő vízzel! Egyedül a faluban, mely 2600 lakóval bír. Az épület szeszgyárnak is felhasználható. Református és gör. keleti templom és papok. All. el. iskolával. 8. Egy második malomjog területtel, mely bármiféle malom vagy gyári üzemhez felhasználható, az erdőbeni tűzifa felhasználására. 9. Egy nagy kőkorcsma kitünő forgalommal, kis vegyeskereskedéssel. 10. Kisebb gazdasági udvarral, tejsarnokkal. 11. Kitünő lapos épület kőbányákkal, kavicsstelep, fővénylepek csement, cserép gyártáshoz. Pala- és agyagtelepek, cserép és téglavetetésre. Kőedény gyártásra, Aránylag olcsó s mindig kapható munkaerő. Lakosai székelyek. 100 család oláh.

Az egésznek 300'000 korona az ára!

Bővebb felvilágosítással szolgál a tulajdonos.

Nagysolymosi Konez Ármin,

gyógyszerész, nagybirtokos. Homoródfürdő bérleje.

2566

Megvételre keresek

e hó végén való szállításra

300 drb. anyajuhot

(esetleg bárány nélkül)

180 drb. meddőt

és 20 drb. kost.

Ajánlatok a fajta megjelölésével „H. M.” jeligére a kiadó-hivatalba küldendők.

2571

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár

Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Sz. 1519-1911.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a felügyeletem alá tartozó celnai (Alsófehérmegye, vasutállomás Sárdmagyarigen) m. kir. kincstári birtokon lévő 1910. évben termett bor és ugyanazon évi seprő, szilva és törköly után nyert seprő, szilva, illetve törkölypálinka és pedig:

1. Celnai leányka.....	149.49 Hl.
2. Celnai som	100.39 "
3. Igenpataki som	167.08 "
4. Celnai olasz rizling	51.61 "
5. Rajnai rizling	33.87 "
6. Celnai muskotály.....	21.32 "
7. Igenpataki olasz rizling	37.61 "
8. Magyarigeni finom vegyes	166.83 "
9. Carbenet vörös	60.59 "
10. Járdovány igenpataki	37.06 "
11. Hárslevelű (celnai).....	20.11 "
12. Erdei (celnai)	14.05 "
összesen.....	860.01 Hl.

Pálinka készlet:

1. 1910. évi seprőpálinka 64—66 fokos	4.40 Hl.
2. 1910. évi törköly " 52—53 "	14.52 "
3. 1910. évi szilva " 55—56 "	17.01 "
összesen.....	35.93 Hl.

összesen 860.01 Hl. bor és 35.93 Hl. seprő, szilva, illetve törkölypálinka a Felügyelőség hivatalos helyiségében (Kolozsvár, Bocskay-tér 2. sz.) f. évi április 24-én d. e. 11 órakor zárt írásbeli ajánlattal egybekapcsolt nyilvános versenyárgyaláson el fog adatni.

Ajánlatok nemcsak az összes készletre, hanem a részletes feltételekben foglaltak szem előtt tartásával egyes tételekre is tehetők.

A szóbeli versenyárgyalás befejezte után a zárt írásbeli ajánlatok beérkeztek sorrendjében bizottság előtt bontatnak fel. Zárt írásbeli ajánlattevők kötelesek az ivenkint 1 kor. bélyeggel és 10% bánatpénzzel, valamint sajátkezű aláírással ellátott ajánlataikat a jelzett időig a Telepítési Felügyelőséghez Kolozsvárra, (Bocskay-tér 2. sz.) annál is inkább benyújtani, mert elkésetten és távirati úton érkezett, valamint utóajánlatok figyelembe vételét nem fogadják.

A részletes eladási feltételek a hivatalos órák alatt (d. e. 8-tól d. u. 2-ig.) úgy a Felügyelőségnél, mint a celnai kezelőségnél megtekinthetők. Kívánatra innen esetleg posta útján díjmentesen megküldetik. Ajánlattevő köteles kijelenteni, hogy a részletes feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti.

Kívánatra borminta literenkinti 1 kor. borérték és csomagolás megtérítése mellett küldetik.

A kir. kincstár fentartja magának azon jogot, hogy bármelyik borfajtából átlagban 3—4 Hlitert visszatarthasson.

Azon ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadtatott, köteles a bort a nyilvános ajánlati versenyárgyalás napjától számított egy hónapon belül okvetlen elszállítani, megjegyeztetvén, hogy a határidőn belül a megvett bort a kincstár saját igáin szállítja a sárdmagyarigeni vasuti állomásra.

A leszámlolás megtörténtekor a vételár után járó III. fok. bélyegilleték vevő által az ellennyugtán rovandó le.

Borügynökök jutalékban nem részesíttetnek.

Kolozsvár, 1911. március 23-án.

M. kir. Telepítési Felügyelőség.

2570

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir. tér 32

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye. A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket elad és vásárol.

Előleget ad értékpapírokra, folyószámlán és előre meghatározott időre

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hiteljéveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt tűz- és betörésmentes pánccszekrényeket. (Safe Deposits.)

2017 Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

Gépészti éves állást keres

44 éves nő, 21 évi gyakorlattal, vagy több hónapi cséplést, a gépjávitását érti, összes gazdasági gépek okszerű javítását, kéveköti és marokkrakó aratógépek, Diessel hőerőgép okszerű kezelését. Több évekig nagyobb gazdaságban a kovács-ságof gépészettel összekötve is elvállalja, érti a szakszerű lovasalást. Szives megkeresést kér bármikor belépésre: 2568

ULMER LAJOS gépész,

Nagy-Sajó, Beszterce-Naszódmege.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. sz.

Alakult 1900.

Alakult 1900.

Biztosítási alap

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,981.360.— K.
Tartalékok	2,401.687.53 "
Összesen:	4,383.047.53 "
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " " "	59.782.26 "
1903. " " "	109.331.73 "
1904. " " "	72.438.23 "
1905. " " "	61.730.60 "
1906. " " "	39.243.65 "
1907. " " "	41.877.32 "
1908. " " "	31.088.76 "
1909. " " "	106.589.64 "
1910. " " "	120.164.33 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle modozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2½%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. 1908. 1909. valamint 1910 évi üzletfeleslegből pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1910. év végén a tartalékok 2.401.687,53 koronára rughak.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

2008

Az igazgatóság.

30 éves református vallású, egészséges, szorgalmas gazda, ki „jeles“ eredménynyel végezte a földműves iskolát, 3 évi szolgálati gyakorlata van nagyobb gazdaságban, szerény feltételek mellett

állást keres azonnali belépésre, mint ispán, (kisebb birtokra, mint önálló gazdaság vezető is menne.) 2569

Szives megkereséseket kér:

Havadtó, u. p. Erdőszentgyörgy, (M. Tordam.)

Gombor Mihály, g.-ispán.

DINNYEMAG.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajtisza kitűnő minőségű válfajokban kapható:

Sárgadinnyék: Achnebat Ananász zöldhúsú, Ananász vöröshúsú, Ananász cantaloup, Bem tábornok, Bellegarde cantaloup, Bomba sárgahúsú, Bomba zöldhúsú, Composité, Composité sárgahúsú, Lind Jenny, Margit, Muscatello, Carmelita Cantaloup, Non plus ultra zöld, Non plus ultra sárga, Párisi prescott cantaloup, Seimpecsék, Tiszagyöngye, Tiszagyöngye muskotály, Kacsanka, Turkesztán gömbölyű, Tur-

kesztán zöld, Turkesztán nagy zöld, Turkesztán rozsa-húsú, Turkesztán sárgahúsú, Turkesztán muskotály, Turkesztán Posa-féle, Corfui téli.

Görögdinnyék: Apafai, Athénei, Aranyársárgabélű, Debreceni korai, Fazekas-féle, Fehérbélű, Hevesi, Halasi Hortobágy, Luby-féle, Marsovszky-féle, Narancs görög Omódy-féle, Páratlan, Sámsoni.

Fajtánként:

50 szemes adag	5 fészeknek köllizbeni vetésére	—20 fillér,
500 " " "	50 " " "	1-60 "
1000 " " "	100 " " "	3- "
2500 " " "	250 " " "	7- "

szemes adag fészeknek köllizbeni vetésére

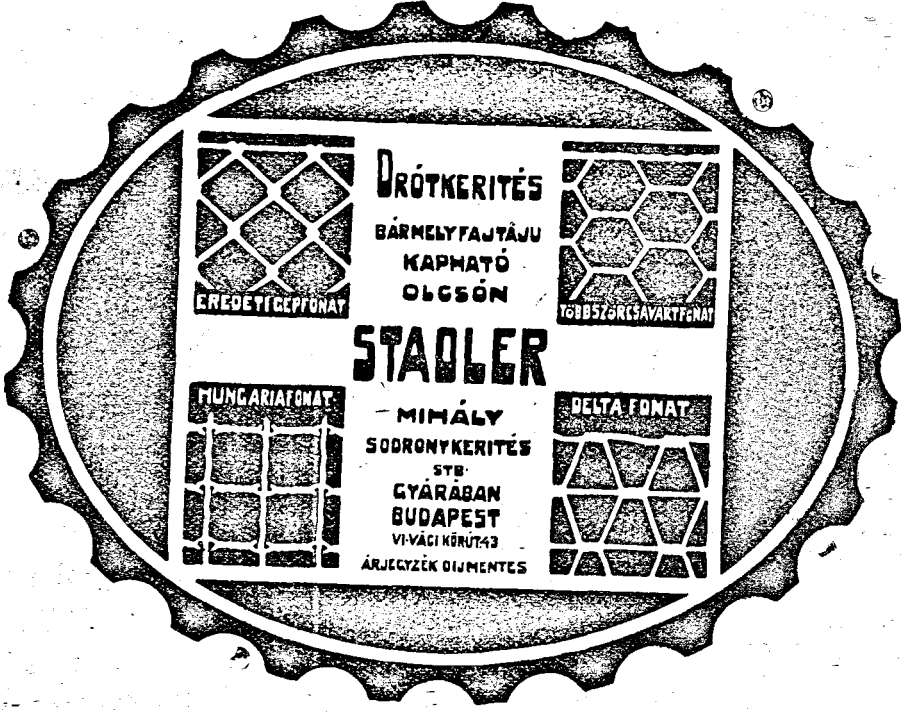
5000 " " "	500 " " "	12- "
10000 " " "	1000 " " "	(egy holdra való) 20- "

Öt holdon felüli rendezéssel külön kedvezményt, a megrendeléshez nyomtatott termelési utasítást ad s kívánatra árjegyzékkel szolgál:

Biró Pál kertgazdasága

DEBRECEN.

Ugyanott gondosan szelektált hűtőmű amerikai lófogó tengerei vetőmag kapható, márczája 25 korona. 2567

DRÖTKERITÉS
BÁRMELYAJTÁJU
KAPHATÓ
OLCSÓN

STAHLER

— MIHÁLY
SODRONYKERITÉS
STB
GYÁRABAN
BUDAPEST
VI-VÁCI KÖRÚT 43
ARJECZÉK OLIJMENTES

EREDETI GÉPKONAT
TÖBBSZORCSAVARTFENAI
MUNCGARIATONAT
DELTA FENAI

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
Által a legelőnyösebb árak mellett ajánlatom

Locomobil és gőzoséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők,
úszító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és eratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvatógépek, Planet Jr.
képpálok, szecsakavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes
ecsel-gépek, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

**Kwizda-féle
Korneuburgi marhapor,**
Diétikus szer lovak-, marhák- és juhoknak.
1 doboz ára K 1.40
1/2 — 70

Közel 50 év óta a legtöbb istállóban használatban, étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint feheneknél a tej javítása s a tejelőképesség fokozása céljából.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle sertéspor.
Diétikus szer a hizulás elősegítésére.
Kis doboz K 1.20. Nagy doboz K 2.40.
Erősítő takarmány,
lovak és szarvasmarhák számára,
1 doboz 5 étadag K —.60, 1 láda 50
étadag K 6.—

Kwizda-féle kutyapilulák
szelatin-átvonattal. Hajtőpilulák kutyáknak.
1 doboz ára K 2.—

Főraktár: **TÖRÖK JÓZEF** gyógyszerháza
BUDAPEST, VI, Király-utca 12. és Andrássy-út 26. szám.

Kwizda-féle Restitutions-fluid
mosóvíz lovak számára. — Egy üveg ára K 2.80.
Az udvari istállóban és versenystállóban 40 év óta
használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka vég-
zése előtt és után, ingyulladásoknál stb. Trainingbea
nélkülözhetetlen.

Védjegy, címke és csomagolás
szabadalmazva.

**KOLOZSVÁRI
TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK R.-T.**
Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve: Tartaléktőkéje és egyéb alapjai 654.650 K 68 fillér. Betétek könyvecskékre és folyószámlákra 10.626.313 K 35 fill.

Irodák:
Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)
Üzleti órák razgel fél 9-től déli fél 2 óráig.
Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.
Zálogház Király-utca 3. szám.
Értékpapirokat vesz és elad, valamint ezek eladását közvetít idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett.
Utalványoztatást ki külföldi piacokra a napi árfolyamon.
Árakra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktárába be vannak tárolva.
Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett, a Máv. kolozsvári állomása mellett levő áruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelte.
Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.
Jelzálogköölcsönöket készpénzbe ad

ház- és földbirtokra
10—80 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.
Jelzálogköölcsönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett is minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltóka a legméréselkeltebb kamat mellett.
Folyószámlai hiteleket nyújt akár jelzálog, akár értékpapir fedezett mellett. Szelvényeket bevált, ugyszintén sorsolt értékeket is

VEGYEN! * * * * * **VEGYEN!**
Magyar Jelzáloghitelbank konvercionális sorsjegyet, melyek mindegyikét kihuzzák a törlesztési huzason és a nyeremény-huzásokon az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy több nyeremény már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióképpen is letethető. Legnagyobb főnyeremény

EGY MILLIÓ KORONA.
Huzások: minden év febrár 25-én, április 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:
egy darab 16 havi részletfizetésnél havi 10.— korona
» » » 18 » » » 9.— »
» » » 21 » » » 8.— »
» » » 24 » » » 7.— »
» » » 29 » » » 6.— »

vagy letétre 30— K foglaló lefizetése után legolcsóbb kamaira. A nyíremények azonnal a vevőt illetik.

**Kapható a
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.-nál
Mátyás király-tér 7. szám alatt. 2004**

Uradalmi számadások
átvizsgálását elvállalja e téren nagy gyakorlattal bíró 2564 **szakember.**
Cím a kiadóhivatalban.

**A Hunyadmegyei
Első Gőzeke-Vállalat**

elvállal két mozdonyu Fowler-féle gőzeke garniturájával Erdélyben tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.
Szerződés kötés esetén számtató kivánságára jó minőségű köznéről vállalkozó gondoskodik.
Bővebb felvilágosítással szolgál:
Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, IV. Molnár-utca 11. 2016

**Gmeiner E.
gépszijszár
Brassó.**

Ajánl saját gyártmányu:
Elsőrendű szimpla és dupla színbőr-gépszijszát 600 mm. szélességgig.
Többféle varró és kötőszijat legjobb minőségben.
Elsőrendű gépszijszórőket javításokhoz minden vastagságban.
Azonkivül szállít legjobb minőségű gép- és hengero-lajokat, gőzgépek és motorok kenésére

Ajánlatok és minták megkeresésre. 2275